Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA M. KAMPOSA SANČESA-BORDONAS [*M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2025. gada 20. novembrī [1]

Lieta C-882/24 P

AL
pret

Eiropas Komisiju

Apelācija – Civildienests – Atalgojums – Ģimenes pabalsti – Apgādājamā bērna pabalsts – Civildienesta noteikumu VII pielikuma 2. pants – Pabalsta atņemšana – Nepamatotu maksājumu atgūšana saskaņā ar Civildienesta noteikumu 85. pantu – Tiesiskuma pārbaude – Valsts galīgā lēmuma ar atpakaļejošu spēku sekas – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā

1. Ar šo apelācijas sūdzību (bijušais) Padomes Ģenerālsekretariāta ierēdnis [2] lūdz atcelt Vispārējās tiesas 2024. gada 10. aprīļa spriedumu AL/Komisija [3].

2. Ar pārsūdzēto spriedumu tika atstāts spēkā Eiropas Komisijas lēmums [4], ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzējam tika uzdots atmaksāt noteiktus viņam izmaksātos ģimenes pabalstus.

3. Saskaņā ar Tiesas iedibināto judikatūru tāda nelabvēlīga tiesību akta tiesiskums, par kuru celta atcelšanas prasība, principā jāvērtē, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas *pastāvēja* tā pieņemšanas dienā.

4. Tagad jānoskaidro, vai Vispārējā tiesa ir sagrozījusi faktus, neņemot vērā lietas materiāliem pienācīgi pievienotā tāda galīgā valsts tiesas sprieduma atpakaļejošo spēku, kurš pasludināts *pēc* nelabvēlīgā akta pieņemšanas, bet *pirms* atcelšanas prasības rakstveida procesa beigām.

1 Oriģinālvaloda – spāņu.

2 2021. gada 27. septembrī Padomes iecēlējinstitūcija (turpmāk tekstā – "iecēlējinstitūcija" vai "administrācija"), izskatījusi disciplinārlietu, nolēma atbrīvot apelācijas sūdzības iesniedzēju no dienesta. AL šo lēmumu pārsūdzēja Vispārējā tiesā, kas to apstiprināja ar 2024. gada 10. aprīļa spriedumu AL/Padome (T-22/22, EU:T:2024:219), par kuru AL iesniedza apelācijas sūdzību, ko joprojām izskata Tiesa (lieta C-893/24 P, AL/Padome).

3 T-50/22, EU:T:2024:220; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums". Saskaņā ar Tiesas norādījumiem šajos secinājumos aplūkošu tikai apelācijas sūdzības otro pamatu.

4 Vispārējā tiesā celtā prasība atcelt iecēlējinstitūcijas 2021. gada 22. oktobra lēmumu (Ares(2021)6909466), ar kuru tika noraidīta AL iesniegtā sūdzība par iepriekšējo 2021. gada 22. marta lēmumu (Ares(2021)2023374), ar kuru viņam tika uzdots atmaksāt noteiktus viņam izmaksātos ģimenes pabalstus. Pārsūdzētā sprieduma 17. un 21. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka, lai gan atcelšanas prasība formāli bija celta par sūdzības noraidīšanu, Savienības tiesai tika nodots izvērtēšanai sākotnējais nelabvēlīgais akts. Turpmāk, vispārīgi atsaucoties uz abiem lēmumiem kopā, lietošu frāzi "strīdīgais lēmums". Savukārt gadījumos, kad nepieciešams tos nošķirt, lietošu frāzes " 2021. gada 22. marta lēmums" un "2021. gada 22. oktobra lēmums".

I. Atbilstošās tiesību normas. Civildienesta noteikumi [5]

5. Saskaņā ar 85. pantu:

"Jebkuru nepamatoti pārmaksāto summu atmaksā, ja tās saņēmējs zināja, ka nav pienācīga iemesla tās samaksai, vai arī ja fakts par pārmaksāto summu nepārprotami norādīja uz to, ka tās saņēmējs nevarēja par to nezināt.

Atmaksas pieprasījums jāiesniedz ne vēlāk kā piecu gadu laikā no dienas, kurā summa ir samaksāta. Ja iecēlējinstitūcija var konstatēt, ka saņēmējs ar nodomu maldinājis administrāciju, lai iegūtu attiecīgo summu, atmaksas pieprasījumu neatzīst par spēkā neesošu, pat ja šis laikposms ir pagājis."

II. Tiesvedības priekšvēsture

6. Tiesvedības priekšvēsture sīkāk izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 2.–13. punktā. Minēšu tikai tos faktiskos apstākļus, kuriem ir nozīme šajos secinājumos.

7. AL tika iecelts par ierēdni 2007. gada 1. decembrī un norīkots darbā Padomes Ģenerālsekretariātā Beļģijā.

8. 2010. gada 28. jūlijā Rumānijas kompetentā iestāde pieņēma lēmumu par divu nepilngadīgo bērnu nodošanu audžuģimenē AL aprūpē [6]. Bērniem tika atļauts pārcelties uz dzīvi Beļģijā, lai viņi varētu dzīvot kopā ar AL un viņa sievu.

9. Saskaņā ar Civildienesta noteikumu VII pielikuma 2. pantu AL pieprasīja apgādājamā bērna pabalstu, kas viņam tika piešķirts un maksāts laikposmā no 2010. gada 1. augusta līdz 2013. gada 31. jūlijam [7]. Pieteikuma pamatojumam viņš iesniedza konsulāros dokumentus, kas ir līdzvērtīgi vecāku atļaujai.

10. 2013. gada 30. janvārī Bērnu tiesību aizsardzības komisija, pamatojoties uz kopīgo pieteikumu, ko AL un bērnu vecāki iesniedza 2012. gada 16. oktobrī, pieņēma divus lēmumus par aprūpes audžuģimenē izbeigšanu [8].

11. No lietas materiāliem izriet, ka šie divi 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi tika pieņemti, neuzklausot pieteikuma iesniedzējus, un tie nekad netika paziņoti AL [9].

[5] Regula Nr. 31 (EEK), Nr. 11 (EAEK), ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas Kopienas un Eiropas Atomenerģijas Kopienas Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību (OV 1962, 45., 1385. lpp.) redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2004. gada 22. marta Regulu (EK, Euratom) Nr. 723/2004 (OV 2004, L 124, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Civildienesta noteikumi").

[6] *Comisia pentru Protecția Copilului – Sectorului 5 București* (Bērnu tiesību aizsardzības komisija, Bukarestes 5. nodaļa, Rumānija) 2010. gada 28. jūlija lēmumi Nr. 107 un 108 (turpmāk tekstā – "2010. gada 28. jūlija lēmumi").

[7] Sākotnēji pabalsts tika piešķirts laikposmam no 2010. gada 1. augusta līdz 2011. gada 31. jūlijam. Vēlāk tas tika pagarināts divas reizes – no 2011. gada 1. augusta līdz 2012. gada 31. jūlijam un no 2012. gada 1. augusta līdz 2013. gada 31. jūlijam.

[8] Turpmāk tekstā – "2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi".

[9] Skat. šo secinājumu 14. zemsvītras piezīmi.

12. Pamatojoties uz Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) 2016. gadā uzsāktās izmeklēšanas rezultātiem, Komisija 2021. gada 22. martā, piemērojot Lēmumu (ES) 2019/792 [10], pamatojoties uz Civildienesta noteikumu 85. pantu [11], pieņēma lēmumu tostarp par tādu nepamatoti izmaksātu pabalstu atmaksu, kurus laikposmā no 2010. gada 1. augusta līdz 2013. gada 31. jūlijam AL saņēma par diviem nepilngadīgajiem bērniem.

13. AL uz to reaģēja, izmantojot divus tiesību aizsardzības mehānismus:

– 2021. gada 16. martā viņš kopā ar bērnu vecākiem cēla *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa, Rumānija) prasību atcelt 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumus [12]. Viņi apgalvoja, ka tie ir pretrunā bērnu labākajām interesē, kā arī norādīja uz lēmumu nepaziņošanu un citām procesuālajām nepilnībām;

– viņš iesniedza sūdzību par 2021. gada 22. marta lēmumu saskaņā ar Civildienesta noteikumu 90. panta 2. punktu.

14. Šo abu tiesību aizsardzības mehānismu iznākums bija šāds:

– Attiecībā uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu apstrīdēšanu *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa) 2022. gada 16. maija spriedumā [13] atzina tos par absolūti spēkā neesošiem ar atpakaļejošu spēku. Šis spriedums stājās likumīgā spēkā 2022. gada 16. augustā [14].

– Iecēlējinstitūcija 2021. gada 22. oktobrī daļēji apmierināja Komisijā iesniegto sūdzību, proti, tā a) atjaunoja pabalsta izmaksu laikposmam no 2010. gada 1. augusta līdz 2013. gada 29. janvārim un b) pieņēma lēmumu par pabalstu, kuri pēc 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu pieņemšanas tika nepamatoti izmaksāti, atgūšanu – par sešiem mēnešiem attiecībā uz vienu un par diviem mēnešiem attiecībā uz otru no nepilngadīgajiem bērniem [15]. Lai gan Komisijas iecēlējinstitūcija tika laikus informēta par tiesvedību *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa), tā uzskatīja, ka šai tiesvedībai nav nozīmes, pieņemot lēmumu par sūdzību [16].

III. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

15. 2022. gada 21. janvārī AL cēla Vispārējā tiesā prasību atcelt 2021. gada 22. oktobra lēmumu.

[10] Padomes 2019. gada 13. maija lēmums, ar kuru Eiropas Komisijai – Atalgojuma un individuālo tiesību birojam (*PMO*) – uztic īstenot dažas pilnvaras, kas piešķirtas iecēlējinstitūcijai un iestādei, kas ir pilnvarota noslēgt darba līgumus (OV 2019, L 129, 3. lpp.).

[11] Komisija uzskata, ka, nekavējoties neinformējot to par būtiskām izmaiņām, kas notika ģimenes situācijā pēc 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu pieņemšanas, AL apzināti maldināja administrāciju, lai saņemtu pabalstus Civildienesta noteikumu 85. panta otrās daļas otrā teikuma izpratnē.

[12] Šī prasība, kas celta astoņus gadus pēc strīdīgo lēmumu pieņemšanas, nešķiet tik novēlota, ja ņem vērā plašāku faktisko apstākļu izvērtējumu. No *OLAF* izmeklēšanas galīgā ziņojuma lietā Nr. OF/2016/0928/A1 izriet, ka izmeklēšana tika uzsākta 2016. gada 8. novembrī un AL par to tika informēts 2020. gada 22. jūlijā, savukārt paziņojumu par galīgo ziņojumu viņš saņēma 2020. gada decembrī. Tādēļ ir ticams, ka, tā kā 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi netika paziņoti, par to esamību kļuva zināms *OLAF* izmeklēšanas gaitā, un AL par tiem pilnībā uzzināja tikai laikposmā no 2020. gada jūlija līdz decembrim.

[13] 2022. gada 16. maija spriedums civillietā Nr. 844, ECLI:RO:TBBUC:2022:013:000844 (turpmāk tekstā – "2022. gada 16. maija spriedums").

[14] 2022. gada 16. maija spriedumā tika apstiprināts, ka nav pierādījumu tam, ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi būtu pienācīgi paziņoti, tomēr to absolūtā spēkā neesamība galvenokārt bija saistīta ar tādu imperatīvu normu pārkāpumu, kuru mērķis ir nodrošināt bērna labākās intereses. It īpaši pirms šo lēmumu pieņemšanas netika uzklausīti ne bērnu bioloģiskie vecāki, ne audžuvecāki. Netika arī noskaidrots arī nepilngadīgo bērnu viedoklis pirms šo lēmumu pieņemšanas.

[15] Šī atšķirība izriet no tā, ka 2013. gada aprīlī AL bija iesniedzis adopcijas pieteikumu attiecībā uz vienu no diviem bērniem, un šī iemesla dēļ viņam tika piešķirti pabalsti saskaņā ar Civildienesta noteikumu VII pielikuma 2. panta 2. punkta otro daļu. Attiecībā uz otro bērnu lēmums par pabalsta atgūšanu attiecas uz laikposmu no 2013. gada 1. februāra līdz 31. jūlijam.

[16] 2021. gada 22. oktobra lēmuma angļu valodas versijas 27. lappuse.

16. Prasības pamatojumam viņš izvirzīja piecus atcelšanas pamatus. Ceturtajā pamatā norādīts uz Civildienesta noteikumu 85. panta pārkāpumu un kļūdu vērtējumā attiecībā uz pabalstu, kas izmaksāts par abiem bērniem laikposmā no 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu pieņemšanas līdz piešķirtā pabalsta termiņa beigām (no 2013. gada 1. februāra līdz 31. jūlijam).

17. Šajā atcelšanas pamatā AL:

– atkārtoti norādīja, ka viņš nebija informēts par 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumiem un tādējādi viņam nebija nodoma apzināti maldināt administrāciju par aprūpes audžuģimenē izbeigšanās datumu [17].

– Uzsvēra, ka *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa) ir ierosināta pārsūdzēšanas procedūra [18].

– Apgalvoja, ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi neietekmēja konsulāro dokumentu spēkā esību, kas, viņaprāt, pamatoja apgādājamā bērna pabalsta piešķiršanu.

18. Replikas rakstā, kas iesniegts 2022. gada 30. augustā, AL informēja Vispārējo tiesu par tiesvedības iznākumu *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa) un nosūtīja tai 2022. gada 16. maija sprieduma kopiju.

19. Komisija atbildes rakstā uz repliku apgalvoja, ka 2022. gada 16. maija spriedums nevar ietekmēt strīdīgā lēmuma tiesiskumu, jo tas jāvērtē, ņemot vērā tikai tos apstākļus, kas pastāvēja tā pieņemšanas dienā [19].

20. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa:

– atbildot uz ceturto atcelšanas pamatu, norādīja, ka administrācija varēja pamatoti uzskatīt, ka AL to bija apzināti maldinājis, nepaziņojot, ka no 2013. gada 1. februāra aprūpe audžuģimenē tika izbeigta [20].

– Tās skatījumā "apstāklim, ka Rumānijas tiesas *izskata* prasību atcelt lēmumu par aprūpes audžuģimenē izbeigšanos, nav nozīmes Civildienesta noteikumu 85. panta piemērošanas vajadzībām, jo minētais lēmums *faktiski radīja tiesiskas sekas* no 2013. gada janvāra" [21].

– Tā nosprieda, ka iecēlējinstitūcija nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā, pieprasot atmaksāt pēc 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu pieņemšanas izmaksātos pabalstus. Lai gan šie pabalsti tika piešķirti un izmaksāti, pamatojoties uz konsulārajiem dokumentiem, kas apliecināja, ka nepilngadīgie bērni dzīvoja kopā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju, to piešķiršanu pamatoja šo bērnu uzturēšanas izmaksas [22].

[17] Prasības pieteikuma Vispārējā tiesā 110.–119. punkts.

[18] Prasības pieteikuma Vispārējā tiesā 121. punkts.

[19] Komisijas atbildes raksts uz repliku, kas iesniegts Vispārējā tiesā, 30.–32. punkts. Attiecībā uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu nepaziņošanu administrācija "neatzina par ticamu" apgalvojumu, ka AL neesot zinājis, ka viņa ierosinātajā procedūrā tika pieņemts lēmums.

[20] Pārsūdzētā sprieduma 94.–98. punktā Vispārējā tiesa piekrita administrācijas nostājai, kas izklāstīta iepriekšējā zemsvītras piezīmē. Neraugoties uz to, ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi netika paziņoti, AL bija pienākums pieprasīt informāciju tieši no Rumānijas iestādēm, ja viņam radās šaubas par viņa pieteikuma izskatīšanas iznākumu (pārsūdzētā sprieduma 96.–98. punkts).

[21] Pārsūdzētā sprieduma 100. punkts. Mans izcēlums.

[22] Pārsūdzētā sprieduma 101. punkts.

21. Līdz ar to Vispārējā tiesa noraidīja atcelšanas prasības ceturto pamatu kā nepamatotu.

IV. Tiesvedība Tiesā

22. Apelācijas sūdzībā, kas iesniegta 2024. gada 19. decembrī, AL lūdz Tiesu:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu;

– atcelt 2021. gada 22. oktobra lēmumu, ciktāl ar to tika noraidīta sūdzība par 2021. gada 22. marta lēmumu;

– atļaut izvirzīt jaunus saistītus pamatus, ja tiek atklāti jauni faktiskie vai juridiskie apstākļi;

– izvērtēt pēc savas ierosmes citus sabiedrības interešu apsvērumus, kurus tā uzskata par piemērotiem;

– piespriest Komisijai segt savus, kā arī atlīdzināt apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesāšanās izdevumus.

23. Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

– noraidīt apelācijas sūdzību.

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

V. Otrais apelācijas sūdzības pamats

24. AL apelācijas sūdzībā izvirza trīs pamatus pārsūdzētā sprieduma atcelšanai, no kuriem, kā jau minēju, izskatīšu tikai otro pamatu. Šim apelācijas pamatam ir trīs daļas.

A. AL un Komisijas argumenti

25. Otrā apelācijas sūdzības pamata pirmajā daļā AL pārmet Vispārējai tiesai faktu sagrozīšanu, jo tā (pārsūdzētā sprieduma 100. punkts) konstatēja, ka Rumānijas tiesas "izskata" prasību par 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumiem, lai gan faktiski šī tiesvedība bija pabeigta, pasludinot 2022. gada 16. maija spriedumu, kas iekļauts lietas materiālos kopā ar replikas rakstu.

26. Otrā apelācijas sūdzības pamata otrajā daļā AL apgalvo, ka Vispārējā tiesa pēc 2022. gada 16. maija sprieduma pasludināšanas esot pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot (pārsūdzētā sprieduma 100. punkts), ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumiem bija tiesiskas sekas kopš 2013. gada janvāra.

27. Otrā apelācijas sūdzības pamata trešajā daļā AL norāda, ka Vispārējā tiesa neesot ievērojusi noteikumu par formas līdzvērtību, nospriežot (pārsūdzētā sprieduma 101. punkts), ka iecēlējinstitūcija nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā, kad, pamatojoties uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumiem, tā pieņēma lēmumu par izmaksāto pabalstu atgūšanu.

28. Komisija apstrīd šo apelācijas sūdzības pamatu, atgādinot, ka, lai izvērtētu nelabvēlīga akta tiesiskumu, Vispārējai tiesai jāņem vērā diena, kad iecēlējinstitūcija pieņēmusi strīdīgo aktu, proti, 2021. gada 22. oktobris. Šajā datumā tiesvedība *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa) vēl nebija pabeigta.

29. Tāpat Komisija norāda, ka 2021. gada 22. oktobrī 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi vēl nebija atcelti *ex tunc*.

30. Visbeidzot Komisija noraida otrā apelācijas sūdzības pamata trešo daļu tās neskaidrības un atbilstīga pamatojuma nenorādīšanas dēļ.

B. Izvērtējums

1. Ievada apsvērumi

31. Apelācijas sūdzības otrā pamata pirmā un otrā daļa ir savstarpēji cieši saistītas. Tajās no atšķirīga skatpunkta Vispārējā tiesa tiek kritizēta par to, ka tā neesot ņēmusi vērā: a) apstākli, ka *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa) ierosinātā tiesvedība par lēmuma atcelšanu bija pabeigta, un b) 2022. gada 16. maija sprieduma ietekmi uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu tiesiskajām sekām.

32. Vispirms atgādinu, ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi (galīgajā) 2022. gada 16. maija spriedumā tika atzīti par spēkā neesošiem *ab origine*. Tāpēc *tie nekad nav radījuši* tiesiskas sekas. Konkrēti – tie juridiski neizbeidza aprūpi audžuģimenē 2013. gadā.

33. AL saņēma apgādājamo bērnu pabalstu līdz 2013. gada 31. jūlijam. Tādējādi laikā, kad viņš saņēma šo piemaksu, ar 2010. gada 28. jūlija lēmumu noteiktā aprūpe audžuģimenē bija uzskatāma par spēkā esošu un efektīvu: nepilngadīgos bērnus varēja uzskatīt par apgādājamiem bērniem Civildienesta noteikumu VII pielikuma 2. panta 2. punkta izpratnē.

34. Tādēļ Civildienesta noteikumu 85. panta piemērošanas nolūkā nepastāvēja ne nepamatoti izmaksātas summas attiecībā uz apgādājamo bērnu pabalstu[23], ne arī acīmredzams nodoms "apzināti maldināt administrāciju" par aprūpes audžuģimenē beigu datumu.

35. Šajos apstākļos AL kritizē pārsūdzētā sprieduma 100. punktu divējādi:

– Attiecībā uz konstatējumu, ka prasība atcelt 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumus joprojām tika izskatīta, AL skaidri norāda uz "būtisku faktu sagrozīšanu"[24].

– Attiecībā uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu tiesiskajām sekām no to spēkā stāšanās dienas AL kritizē Vispārējās tiesas sniegto interpretāciju par spriedumu, ar kuru šie lēmumi tika atcelti.

[23] Ņemot vērā faktisko apstākļu izklāstu, apgādājamo bērnu pabalsts tika piešķirts līdz 2013. gada 31. jūlijam, lai gan ar 2010. gada 28. jūlija lēmumu aprūpes audžuģimenē termiņš bija noteikts līdz 2013. gada 27. jūlijam. Tomēr, pat ja pabalsts par papildu četrām dienām būtu izmaksāts nepamatoti, administrācijas prasījumam šobrīd būtu iestājies noilgums saskaņā ar Civildienesta noteikumu 85. panta otro daļu, jo nav konstatējama konkrēta ļaunprātīga rīcība, kas būtu nepieciešama, lai šo termiņu nevarētu piemērot iecēlējinstitūcijai.

[24] Apelācijas sūdzības 15. punkts.

2. Apelācijas sūdzības otrā pamata pirmā daļa

36. Kā jau norādīju iepriekš, AL pārmet Vispārējai tiesai faktu sagrozīšanu, apgalvojot, ka Rumānijas tiesā joprojām tiek izskatīta prasība atcelt 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumus, lai gan faktiski šī tiesvedība jau bija pabeigta. Tāpat AL tai pārmet, ka tā nebija ņēmusi vērā 2022. gada 16. maija (galīgo) spriedumu, ar kuru tika izbeigta šīs atcelšanas prasības izskatīšana.

37. Attiecībā uz apelācijas sūdzības pamatu par "izņēmuma raksturu"[25] faktu sagrozīšana jāinterpretē šauri. Lai to varētu konstatēt, jābūt izpildītiem šādiem nosacījumiem:

– apelācijas sūdzības iesniedzējam ir pienākums "precīzi norādīt elementus, kurus Vispārējā tiesa esot sagrozījusi, un norādīt kļūdas vērtējumā, kuras, apelācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā, esot izraisījušas to, ka Vispārējā tiesa pieļāvusi šo sagrozīšanu"[26];

– Vispārējās tiesas pieļautajai kļūdai jāizpaužas kā tās konstatējumu būtiskai neprecizitātei, kurai acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem tādējādi, ka nav jāveic jauns faktu un pierādījumu novērtējums[27];

– faktu sagrozīšanai, ja tā ir pierādīta, jāspēj ietekmēt pārsūdzētā sprieduma pamatotību[28].

38. Attiecībā uz pirmo nosacījumu AL, manuprāt, ir izpildījis pienākumu pamatot un pierādīt savu apgalvojumu: viņš precīzi norādīja faktu, kas ticis sagrozīts, un kļūdu vērtējumā, kas izriet no tā sagrozīšanas[29].

39. Attiecībā uz trešo nosacījumu, manuprāt, nenoliedzama ir 2022. gada 16. maija sprieduma, ar kuru 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi tika atzīti par spēkā neesošiem *ab origine*, ietekme. Kā jau iepriekš norādīts, pēc Rumānijas tiesas domām, šie lēmumi *nekad nav radījuši* tiesiskas sekas, kas pilnībā ietekmē pārsūdzētā sprieduma "pamatotību".

40. Savukārt otrā nosacījuma izvērtēšanā rodas lielākas grūtības, ņemot vērā *brīdi*, kad tika pieņemts 2022. gada 16. maija spriedums. Šis spriedums tika pasludināts *pēc* strīdīgā lēmuma pieņemšanas, bet *pirms* Vispārējā tiesā tika pabeigts rakstveida process saistībā ar izskatāmo atcelšanas prasību.

41. Šajā ziņā uzsvēršu divus būtiskus aspektus.

42. Vispirms nav strīda par to, ka AL iesniedza Vispārējai tiesai 2022. gada 16. maija spriedumu, pievienojot to replikas rakstam kopā ar tā tulkojumu tiesvedības valodā.

43. Tāpat netiek apstrīdēts, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā 2022. gada 16. maija sprieduma esamību un nav izvērtējusi tā radītās tiesiskās sekas uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumiem.

[25] Spriedums, 2011. gada 20. oktobris, *PepsiCo*/*Grupo Promer Mon Graphic* (C-281/10 P, EU:C:2011:679), 78. punkts.

[26] Turpat.

[27] Spriedums, 2025. gada 1. augusts, Francija un Komisija/*CWS Powder Coatings* u.c. (C-71/23 P un C-82/23 P, EU:C:2025:601), 67. punkts.

[28] Tā kā šis nosacījums nav minēts, apelācijas sūdzības pamats jānoraida kā neefektīvs: spriedumi, 2007. gada 1. februāris, *Sison*/Padome (C-266/05 P, EU:C:2007:75), 71. un 72. punkts, un 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/*EDF* (C-124/10 P, EU:C:2012:318), 109. punkts.

[29] Apelācijas sūdzības 15.–19. punkts.

44. Piekrītu ģenerāladvokāta P. Mengoci [*P. Mengozzi*] paustajam viedoklim, ka faktu sagrozīšana var notikt [neatkarīgi no tā], vai "runa ir par acīmredzami nepareizu konstatējumu par vērā ņemto pierādījumu saturu vai arī [..] pierādījumu neņemšanu vērā vai atlasi, kuru dēļ tiek radīts acīmredzami maldīgs vai kļūdains iespaids par realitāti" [30].

45. Tātad fakti tiek sagrozīti tad, ja pierādījumi tiek *nepamatoti* vai *patvaļīgi* neņemti vērā vai atlasīti.

46. Komisija apgalvo, ka šajā gadījumā to neiekļaušana bija ne tikai *pamatota*, bet pat tas ir *noteikts* Tiesas judikatūrā attiecībā uz brīdi, kad jāvērtē strīdīgā akta tiesiskums, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas *pastāvēja* tā pieņemšanas dienā [31].

47. Turpmāk izklāstīto iemeslu dēļ uzskatu, ka nevar atbalstīt šī argumenta izmantošanu izskatāmajā lietā.

a) Apstākļi, kas "pastāvēja" strīdīgā lēmuma pieņemšanas dienā

48. Vai Vispārējai tiesai vērtējums bija jāpamato vienīgi ar apstākļiem, kas *pastāvēja* dienā, kad administrācija pieņēma strīdīgo lēmumu, proti, 2021. gada 22. oktobrī? [32]

49. Manuprāt, gan Komisija (savā atbildes rakstā), gan Vispārējā tiesa (pārsūdzētajā spriedumā) kļūdaini novērtē, kādi faktiskie un tiesiskie apstākļi "*pastāvēja*" minētajā dienā. Abas balstās uz tīri *materiālu skatījumu uz* būtiskajiem faktoriem, kā rezultātā:

– 2021. gada 22. oktobrī *de facto* "pastāvēja" 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi (tādā nozīmē, ka tie bija pieņemti), kuru (šķietamās) tiesiskās sekas bija aprūpes audžuģimenē izbeigšanās;

– savukārt 2022. gada 16. maija spriedums 2021. gada 22. oktobrī vēl "nepastāvēja". Tāpēc būtu pareizi norādīt, ka atcelšanas prasība tajā laikā vēl tika izskatīta *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa).

50. Tomēr šāda pieeja neatspoguļo būtisku problēmu, kas rodas šajā lietā, proti, jautājumu par 2022. gada 16. maija sprieduma *atpakaļejošu* un *vienīgi deklaratīvu* iedarbību kopsakarā ar tā *res judicata* spēku.

51. 2022. gada 16. maija spriedums liedza Vispārējai tiesai atzīt 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu – kuri nav spēkā *de iure* – iedarbību, nosakot faktiskos un tiesiskos apstākļus.

[30] Secinājumi apvienotajās lietās *ArcelorMittal Tubular Products Ostrava* u.c./Padome un Padome/*Hubei Xinyegang Steel* (C-186/14 P un C-193/14 P, EU:C:2015:767), 72. punkts.

[31] Spriedums, 1979. gada 7. februāris, Francija/Komisija (15/76 un 16/76, EU:C:1979:29), 7. punkts. Šo principu piemēro pastāvīgi un transversāli: skat. spriedumus, 2001. gada 17. maijs, *IECC*/Komisija (C-449/98 P, EU:C:2001:275), 87. punkts (jurisdikcija); 2008. gada 22. decembris, *Centeno Mediavilla* u.c./Komisija (C-443/07 P, EU:C:2008:767), 110. punkts (civildienests); 2015. gada 3. septembris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Komisija (C-398/13 P, EU:C:2015:535), 22. punkts (atcelšanas prasība); 2019. gada 10. septembris, *HTTS* /Padome (C-123/18 P, EU:C:2019:694), 37. un 38. punkts (ierobežojoši pasākumi), un 2024. gada 4. oktobris *García Fernández* u.c./Komisija un *JUR* (C-541/22 P, EU:C:2024:820), 327. punkts (ekonomikas un monetārā politika). Turpinājumā atsaukšos uz šo judikatūru kā uz judikatūru par "tiesiskuma pārbaudi".

[32] Šajā dienā tika pieņemts lēmums par sūdzību. Kā pārsūdzētā sprieduma 17.–22. punktā atgādina Vispārējā tiesa, administratīvās sūdzības mainīgais raksturs nozīmē, ka, novērtējot strīdīgā lēmuma tiesiskumu, jāņem vērā papildu precizējumi par agrākā lēmuma apstiprināšanas iemesliem, kas skaidri norādīti lēmumā, ar kuru sūdzība noraidīta.

52. Ignorējot šo apstākli (proti, neatzīstot, ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumus 2021. gada 22. oktobrī nevarēja uzskatīt par spēkā esošiem), Vispārējā tiesa neievēroja 2022. gada 16. maija sprieduma atpakaļejošo spēku [33]. Šādi tā sagrozīja lietas galveno faktu, proti, nepilngadīgo bērnu stāvokli attiecībā pret AL, un faktiskajiem apstākļiem *ratione temporis* piemērojamo Rumānijas tiesību aktu izpratni.

53. Konstatējot faktu sagrozīšanu, nav nozīmes tam, ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi tika atzīti par spēkā neesošiem galīgajā spriedumā, kas pasludināts *pēc* strīdīgā lēmuma pieņemšanas, ja – kā tas ir šajā lietā – no šī sprieduma formulējuma izriet, ka tā tiesiskajām sekām ir *atpakaļejošs spēks* no agrāka datuma.

54. Jāatgādina, ka 2022. gada 16. maija spriedums *mainīja situāciju*, kas "pastāvēja" 2013. gada janvārī, nepārprotami atzīstot 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu absolūtu spēkā neesamību ar atpakaļejošu spēku. Šie lēmumi *radikāli (ex tunc)* tika izslēgti no Rumānijas tiesību sistēmas.

55. Turklāt 2022. gada 16. maija spriedumam nebija patstāvīgas konstitutīvas iedarbības: tajā vienīgi tika "konstatēts" trūkums, kas ietekmēja 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumus *no to pieņemšanas dienas* [34]. Atceļot šos valsts lēmumus, Rumānijas tiesa atjaunoja tiesisko situāciju, kas pastāvēja pirms to pieņemšanas (2010. gada 28. jūlija lēmumā konstatēto situāciju) [35].

56. Visbeidzot, 2022. gada 16. maija spriedums bija Rumānijas tiesas galīgā (un pēdējā) atbilde uz prasību, ar kuru tika apstrīdēta tāda valsts tiesību akta spēkā esība, kura izskatīšana nav Vispārējās tiesas kompetencē. Tai bija jāpieņem Rumānijas tiesas vērtējums un jāatzīst šī sprieduma *res judicata* spēks [36].

57. Ņemot vērā 2022. gada 16. maija sprieduma saturu, atgādinu, ka situācija, kas *pastāvēja* 2021. gada 22. oktobrī, bija jāvērtē tādējādi, ka aprūpe audžuģimenē, kas pastāvēja 2021. gada 22. oktobrī, ar 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumiem netika grozīta *de iure*.

58. Lai sasniegtu faktu sagrozīšanas slieksni, nepieciešams, lai Vispārējā tiesa būtu "acīmredzami pārkāpusi saprātīga vērtējuma robežas" attiecībā uz lietā iesniegtajiem pierādījumiem [37]. Interpretācijai, ko piedāvā lietas dalībnieks, kurš uz to atsaucas, jābūt *vienīgajai* interpretācijai, ko var sniegt lietas materiāliem. Vispārējās tiesas veiktajā atšķirīgajā šo dokumentu interpretācijā jāatklāj satura sagrozīšana "tādā veidā, kas acīmredzami ir pretrunā to saturam" [38].

[33] Vispārējā tiesa nepietiekami ņēma vērā, ka no juridiskā skatpunkta "laika" faktors nav lineārs un neatgriezenisks: to, kas nav noticis konkrētajā brīdī, var uzskatīt par juridiski pastāvošu šajā brīdī, ja vēlāk pieņemto aktu piemēro ar atpakaļejošu spēku, un otrādi.

[34] Absolūtās spēkā neesības pasludināšanas iemesli aprakstīti 14. zemsvītras piezīmē.

[35] Lai gan 2022. gada 16. maija spriedumā minēti "jaunie" aprūpes audžuģimenē izbeigšanās datumi, šajā spriedumā tie nav *norādīti*. Gluži pretēji, tie izriet no apstākļiem, kas nav saistīti ar šo lietu un galvenokārt attiecas uz 2010. gada 28. jūlija lēmuma tiesisko seku atjaunošanu, kā arī citiem turpmākiem notikumiem, par kuriem tika informēta iestāde (piemēram, viena no nepilngadīgajiem bērniem emancipācija un tam sekojoša adopcija, ko veica AL). Šajā ziņā skat. sprieduma tekstu, kas minēts 39. zemsvītras piezīmē.

[36] Gan Savienības tiesībās, gan valstu tiesību sistēmās *res judicata* spēka principam ir būtiska nozīme. Tā ir tik svarīga, ka valsts tiesai nav pienākuma nepiemērot valsts procesuālos noteikumus, kuri tiesas nolēmumam piešķir *res judicata* spēku, pat ja tas valstī ļautu novērst ar Savienības tiesībām nesavietojamu situāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 7. aprīlis, *Avio Lucos* (C-116/20, EU:C:2022:273), 92. un 93. punkts un tajā minētā judikatūra). Lai gan šāds princips nevar būt pretrunā Savienības iestādes ekskluzīvās kompetences īstenošanai (spriedums, 2007. gada 18. jūlijs, *Lucchini*, C-119/05, EU:C:2007:434), prasība par nepiemērošanu joprojām ir izņēmuma gadījums un to nedrīkst attiecināt uz citiem gadījumiem. Šajā lietā Vispārējai tiesai bija pienākums ņemt vērā 2022. gada 16. maija sprieduma *res judicata* spēku, ievērojot Rumānijas kompetentās tiesas konstatējumus, it īpaši tāpēc, ka šī ievērošana būtu veicinājusi, nevis apdraudējusi Civildienesta noteikumu 85. panta pareizu piemērošanu.

[37] Konkrētāk, "lai pierādītu šādas sagrozīšanas esamību, nepietiek piedāvāt tādu minēto pierādījumu interpretāciju, kas atšķiras no Vispārējās tiesas sniegtās interpretācijas: spriedums, 2015. gada 29. oktobris, Komisija/*ANKO* (C-78/14 P, EU:C:2015:732), 55. punkts.

[38] Skat. it īpaši spriedumu, 2011. gada 10. februāris, *Activision Blizzard Germany*/Komisija (C-260/09 P, EU:C:2011:62), 54. un 57. punkts.

59. Uzskatu, ka tā tas ir šajā lietā.

60. 2022. gada 16. maija sprieduma formulējums pieļauj tikai tādu interpretāciju, kas balstīta uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu spēkā neesību *ab origine* un *ex tunc*[39]. Šī sprieduma interpretācija neatbalsta pārsūdzētā sprieduma 100. punktā izklāstīto faktu *rekonstrukciju*.

61. Ar iepriekš izklāstīto pietiek, lai secinātu, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi faktus attiecībā uz prasības izskatīšanas stadiju *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesā) un 2022. gada 16. maija sprieduma nozīmi kā būtisku faktoru Civildienesta noteikumu 85. panta piemērošanā.

62. Loģiski, ka, pieņemot strīdīgo lēmumu (2021. gada 22. oktobrī), administrācija nebija informēta ne par 2022. gada 16. maija sprieduma pastāvēšanu, ne par 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu absolūtu spēkā neesamību. Tomēr šī nezināšana neietekmē iepriekš paustos apgalvojumus, kā to paskaidrošu turpmāk.

b) Prasība iepriekš informēt administrāciju par apstākļiem, kas "pastāvēja" strīdīgā lēmuma pieņemšanas dienā

63. Abstrakti varētu apgalvot, ka faktiem, kas ir strīdīgā lēmuma tiesiskuma pārbaudes pamatā, ne tikai "jāpastāv" šā lēmuma pieņemšanas dienā, bet arī administrācijai, kas šo lēmumu ir pieņēmusi, par tiem jābūt "informētai"[40].

64. Tomēr uzskatu, ka prasība par administrācijas iepriekšēju informēšanu nav obligāta. Judikatūra par tiesiskuma pārbaudi (kurā atzīta administrācijas lēmumu pieņemšanas autonomija attiecībā pret Vispārējo tiesu)[41] atsevišķos gadījumos ļauj nepiemērot iepriekšējas informēšanas prasību.

65. Prasība, ka administrācijai jābūt iespējai iepriekš un patstāvīgi uzzināt un izvērtēt faktiskos un tiesiskos apstākļus, uz kuriem balstīta nelabvēlīga akta tiesiskuma pārbaude, atkarībā no konkrēta gadījuma var būt *neobligāta*[42] vai, gluži pretēji, *obligāta*[43], veicot pārbaudi.

[39] 2022. gada 16. maija sprieduma tulkojuma angļu valodā 11. lappusē teikts: "Finding the reason for nullity based on the violation of the provisions of Art. 58(4) and [..] Art. 29(1) of the [RO Child Protection] Law no. 272/2004, in the form in force on the date of issuing the contested decisions, the Court shall [declare] the absolute nullity of the Decision nr. 14/30.01.2013 and of the Decision nr. 15/30.01.2013 issued by the Child Protection Commission of the Local Council Bucharest 5 [..], [decisions] which had terminated the [child] protection measure of placement in [foster care] of the [then-]minors [A] and [B]; [..]. Resulting from the above [findings and declaration of absolute nullity], *the [child protection] measure of placement [in foster care] of the minors did not end as a result of the [hereby annulled] Decision nr. 14/30.01.2013 and of the Decision nr. 15/30.01.2013* [..], [but instead the court finds that] this measure [..] continued to produce effects until the child [A] became legally major, on 13.05.2014, date set by the closing judgment [..] pronounced by the Alba Court [..] in which full legal capacity [emancipation] was recognized upon reaching the age of 16 [..]. Pertaining to the child [B], starting [the legal reasoning] from the provisions of art. 58(1) of law 272/2004, according to which the measure of placement [in foster care] is a temporary one, as the placement decision was issued on 28.7.2010, this measure has ceased on 28.7.2013" (mans izcēlums.).

[40] Turpmāk, atsaucoties uz šo prasību, īsuma labad lietošu apzīmējumu "iepriekšēja informēšana".

[41] Tiesiskuma pārbaudes, kas attiecas uz apstākļiem, kuri pastāvēja strīdīgā lēmuma pieņemšanas dienā, ierobežošana paredzēta, lai novērstu situāciju, kurā Vispārējā tiesa, izvērtējot apstākļus, kas radušies pēc lēmuma pieņemšanas un par kuriem administrācija nebija informēta, aizstātu administrācijas pamatojumu ar savu pamatojumu: spriedums, 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija (C-603/13 P, EU:C:2016:38; turpmāk tekstā – "spriedums *Galp Energía España*", 73. punkts).

[42] Izskatot konkurences tiesību jautājumus, Tiesa ir apstiprinājusi, ka LESD 263. pantā paredzētais tiesiskuma pārbaudes tvērums attiecas uz visiem Komisijas lēmumiem par LESD 101. un 102. panta piemērošanas procedūru, "neatkarīgi no tā, vai [tie] attiecas uz laiku pirms vai pēc pieņemtā lēmuma, vai [tie] jau ir [tikuši iesniegti] iepriekš administratīvajā procedūrā vai pirmoreiz tiesvedībā lieta, ko izskata Vispārējā tiesa, ja šai informācijai ir nozīme Komisijas [strīdīgā] lēmuma tiesiskuma pārbaudē" (spriedums *Galp Energía España*, 72. punkts).

[43] Valsts atbalsta jomā "iepriekšējās izvērtēšanas stadijas beigās pieņemtā lēmuma likumība ir izvērtējama, tikai ņemot vērā *informāciju, kas ir Komisijas rīcībā tā pieņemšanas brīdī*". Mans izcēlums. Spriedumi, 2008. gada 17. jūlijs, *Athinaïki Techniki*/Komisija (C-521/06 P, EU:C:2008:422), 56. punkts un tajā minētā judikatūra; 2010. gada 2. septembris, Komisija/*Scott* (C-290/07 P, EU:C:2010:480), 91. punkts, un 2017. gada 20. decembris, Spānija/Komisija (C-81/16 P, EU:C:2017:1003), 52. punkts.

66. Atšķirības attieksmē pret (administrācijas) iepriekšējas informēšanas prasību ir atkarīgas no: a) administratīvās procedūras struktūras un mērķiem dažādās Savienības tiesību jomās un b) atšķirīgā līdzsvara starp šiem mērķiem un (pretstatītajām) nelabvēlīga akta adresāta, kuram ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, interesēm [44].

67. *Civildienesta jomā* līdzsvarojumu var panākt, saprātīgi izvērtējot divus dažādus elementus:

– pirmkārt, civildienesta jomā paredzētos sūdzības mērķus, it īpaši gadījumos, kas saistīti ar Civildienesta noteikumu 85. panta piemērošanu;

– otrkārt, šauras interpretācijas sekas, kas varētu kaitēt prasītāja tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (it īpaši viņa tiesībām uz aizstāvību).

68. Attiecībā uz pirmo elementu Tiesa uzsvērusi "pastāvīgajā judikatūrā atgādināto principu, ka Civildienesta noteikumu 91. panta mērķis ir veicināt mierizlīgumu par dažādām domstarpībām starp ierēdņiem un administrāciju. Lai izpildītu šo prasību, tai jāspēj skaidri un precīzi zināt ieinteresētās personas iebildumus vai vēlmes" jau sūdzības izskatīšanas posmā [45].

69. Konkrētāk, Civildienesta noteikumu 85. panta mērķis ir aizsargāt Savienības finanšu intereses [46]: tiklīdz ir konstatēti tā piemērošanai nepieciešamie nosacījumi, administrācijai ir pienākums atgūt visas nepamatoti izmaksātās summas.

70. Tomēr saistībā ar Civildienesta noteikumu 85. pantu sūdzības mērķis ir nevis panākt patiesu izlīgumu, kura pamatā ir pušu savstarpēja piekāpšanās, bet novērst nevajadzīgas tiesvedības ierosināšanu.

71. No šī viedokļa raugoties, sūdzību iesniegušā ierēdņa iejaukšanās ļaus administrācijai iegūt skaidrojumu par Civildienesta noteikumu 85. panta piemērošanas objektīvajiem un subjektīvajiem nosacījumiem un vajadzības gadījumā labot iepriekš pieņemto lēmumu, ņemot vērā iegūto jauno informāciju.

72. Prasība izvērtēt administrācijas rīcības tiesiskumu, pamatojoties tikai uz faktiskajiem apstākļiem, kas bija *zināmi* strīdīgā lēmuma pieņemšanas dienā, atsevišķos gadījumos var ierobežot apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesības uz aizstāvību.

73. It īpaši ierobežojums būtu nepamatots tad, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs nevarētu iesniegt Eiropas Savienības tiesai *visus elementus*, kas, pat ja tie tiek atklāti vēlāk, ir būtiski viņa aizstāvībai, ciktāl tie attiecas uz viņam nelabvēlīgā akta tiesiskumu.

[44] Attiecībā uz 2008. gada 15. aprīļa sprieduma *Nuova Agricast* (C-390/06, EU:C:2008:224) 57.–60. punktu iepriekšējā zemsvītras piezīmē minētajā judikatūrā noteiktais ierobežojums ir pamatots ar mērķi saglabāt "valsts atbalsta kontroles procedūras sadalījumu divās atsevišķās stadijās, no kurām otrā ne vienmēr ir nepieciešama [..]". Savukārt konkurences aizsardzības jomā Tiesa pārbaudes parametra mīkstināšanu pamato ar vispārējo tiesisko regulējumu šajā jomā, norādot, ka "attiecībā uz EKL 81. un 82. panta piemērošanu nevienā Savienības tiesību normā nav noteikts, ka paziņojuma par iebildumiem adresātam administratīvajā procesā būtu jāapstrīd tā dažādie faktiskie vai tiesību apstākļi, lai tam nebūtu liegts to darīt vēlāk tiesvedības stadijā. [..] Ja nepastāv šajā sakarā tieši paredzēts juridiskais pamats, šāds ierobežojums ir pretrunā tiesiskuma un tiesību uz aizstāvību ievērošanas pamatprincipiem (spriedums, 2010. gada 1. jūlijs, *Knauf Gips*/Komisija (C-407/08 P, EU:C:2010:389), 89.–91. punkts.

[45] Spriedums, 1986. gada 7. maijs, *Rihoux* u.c./Komisija (52/85, EU:C:1986:199), 12. punkts un tajā minētā judikatūra.

[46] Tas atgādināts pārsūdzētā sprieduma 64. punktā.

74. Vispārīgi runājot, ja administratīvais lēmums *ir kļuvis galīgs*, jo beidzies sūdzību un pārsūdzību iesniegšanas termiņš, Tiesa [47] panāk līdzsvaru starp šo mērķi un apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesībām uz aizstāvību, ļaujot apelācijas sūdzības iesniedzējam saprātīgā termiņā [48] lūgt administrāciju pārskatīt viņa situāciju, ja tiek atklāts jauns un "būtisks" fakts [49]. Apelācijas sūdzības iesniedzējs var Vispārējā tiesā apstrīdēt pēc atkārtotās pārbaudes pieņemtā lēmuma tiesiskumu.

75. Šis risinājums saglabā gan administrācijas lēmuma autonomiju, gan apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesības uz aizstāvību, jo ļauj viņam izvairīties no agrāk pieņemtā lēmuma galīguma.

76. Ja nekļūdos, Tiesai vēl nav bijis iespējas lemt par tādu lietu kā šī lieta, kurā jauns [50] un būtisks fakts radies laikā, kad strīdīgais lēmums *vēl nebija kļuvis galīgs*, jo Vispārējā tiesa *joprojām izskatīja* par to celto prasību (LESD 270. pants).

77. Šādā gadījumā tādas judikatūras šaura interpretācija, kas saista nelabvēlīga akta tiesiskumu ar apstākļiem, kuri ne tikai pastāv, bet arī ir zināmi administrācijai:

– neļautu Vispārējai tiesai ņemt vērā faktus, kas radušies pēc strīdīgā lēmuma pieņemšanas, pat ja tie laikus iekļauti lietas materiālos un var radīt atpakaļejošu iedarbību;

– nozīmētu, ka, lai apelācijas sūdzības iesniedzējs varētu atsaukties uz visiem esošajiem attaisnojošajiem pierādījumiem, viņam būtu atkārtoti jāvēršas pie administrācijas, norādot jaunus un būtiskus faktus saistībā ar lēmumiem, kas jau kļuvuši galīgi.

78. Šādos apstākļos būtu nepamatoti un nesamērīgi prasīt AL iesniegt administrācijai jaunu sūdzību.

79. Prasība, lai AL lūgtu administrāciju veikt jaunu pārbaudi (tikai ar mērķi dot administrācijai iespēju attiecīgā gadījumā *izvairīties no tiesvedības* saistībā ar šo jauno un būtisko faktu), nav pamatota, *ja jau ir ierosināta tiesvedība* par šī fakta ietekmi uz strīdīgā lēmuma tiesiskumu [51].

80. Šāda prasība pārsniegtu to, kas nepieciešams, lai sasniegtu izvirzīto mērķi un nodrošinātu pareizu tiesvedību. Turklāt tas būtu šķērslis, kas traucētu Savienības tiesai izšķirt strīdu ātri un pēc būtības.

[47] Spriedums, 1981. gada 18. jūnijs, *Blasig*/Komisija (173/80, EU:C:1981:145), 8. punkts; rīkojums, 1999. gada 18. novembris, *Progoulis*/Komisija (C-431/98 P, EU:C:1999:569), 36. punkts, un spriedums, 2021. gada 20. maijs, *Dickmanns*/*EUIPO* (C-63/20 P, EU:C:2021:406), 38. punkts.

[48] Rīkojums, 2009. gada 11. jūnijs, *Ketselidou*/Komisija (F-81/08, EU:F:2009:59, 36. punkts).

[49] Spriedums, 2017. gada 26. oktobris, *Global Steel Wire* u.c./Komisija (no C-454/16 P līdz C-456/16 P un C-458/16 P, EU:C:2017:818), 31. punkts. Tiesa atzīst, ka spriedums, ar ko atcelts administratīvais akts un kas pieņemts pēc strīdīgā (tagad galīgā) lēmuma pieņemšanas, var tikt uzskatīts par "jaunu būtisku faktu" attiecībā uz personām, kuras tieši skar atceltais akts (spriedums, 1988. gada 8. marts, *Brown*/Tiesa, 125/87, EU:C:1988:136), 13. punkts un tajā minētā judikatūra.

[50] Šeit lietoju terminu "jauns" tādā nozīmē, kāda tam piešķirta 47. zemsvītras piezīmē minētajā judikatūrā, proti, kā faktu, kas iepriekš nebija zināms ne ierēdnim, ne administrācijai. Šādos apstākļos 2022. gada 16. maija sprieduma kā "jauna fakta" kvalificēšana nav pretrunā risinājumam, kas ierosināts šo secinājumu 49.–57. punktā: 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu absolūtā spēkā neesamība attiecas uz laiku, kad tika pieņemts strīdīgais lēmums. Šī šķietamā pretruna rodas tādēļ, ka jaunam (nezināmam) faktam var būt atpakaļejoša iedarbība, kas ietekmē agrākas tiesiskās situācijas.

[51] Rakstveida procesā Vispārējā tiesā Komisija varēja paust savu nostāju par 2022. gada 16. maija sprieduma ietekmi uz strīdīgā lēmuma tiesiskumu. Komisija tikai noraidīja tā atbilstību, pakārtoti neizvirzot apsvērumus pēc būtības: skat. Vispārējā tiesā iesniegtā atbildes raksta uz repliku 31. un 32. punktu.

81. Manuprāt, ja šo faktu varētu kvalificēt kā "jaunu un būtisku", Vispārējā tiesa varēja to izvērtēt tieši un patstāvīgi, tiklīdz tas bija *pienācīgi iekļauts lietas materiālos un nodots lietas dalībnieku apspriešanai, ievērojot sacīkstes principu*. Tādēļ tā varēja izdarīt savus secinājumus par šī fakta ietekmi uz administrācijas rīcības tiesiskumu attiecīgajā brīdī.

82. Turklāt manis piedāvātais risinājums, šķiet, ir saderīgs ar Tiesas judikatūru par sūdzības un prasības savstarpēju atbilstību.

83. Principā savstarpējās atbilstības prasība tāpat kā prasība par tiesiskuma pārbaudi ierobežo iespēju tiesvedības stadijā tieši iesniegt tiesai pierādījumus un argumentus, kas nav minēti un apspriesti iepriekšējā administratīvajā sūdzībā.

84. Tiesa ir nospriedusi, ka šādas sūdzības, lai gan tā ir obligāta, "mērķis nav precīzi un galīgi ierobežot iespējamo tiesvedības posmu, ja vien prasība tiesā negroza ne sūdzības pamatu, ne priekšmetu"[52]. "Gan iepriekšējās administratīvās procedūras, gan tiesvedības vispārējā struktūra nepieļauj tādu 91. panta 2. punkta interpretāciju, kas, to saprotot burtiski, tikai nevajadzīgi paildzinātu procedūru"[53].

85. Turklāt šie apsvērumi attiecināmi uz ierobežojumu, kas noteikts judikatūrā par tiesiskuma pārbaudi. Vispārējās tiesas rīcības brīvību nevajadzētu samazināt tiktāl, ka tiktu ierobežota iespēja ņemt vērā apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniegtos pierādījumus, kas, *nemainot strīda priekšmetu vai apjomu*, ir saistīti ar jau izvirzītajiem pamatiem un paredzēti, lai pierādītu elementus, kas *attiecīgajā datumā faktiski pastāvēja*.

86. Saistībā ar Civildienesta noteikumu 85. pantu administrācijai faktiski nav rīcības brīvības. Tās uzdevums ir tikai pārbaudīt, vai ir izpildīti objektīvi (nepamatota maksājuma esamība) un subjektīvi (informācija vai pierādījumi par maksājuma neatbilstību) nosacījumi, kas pamato minētās tiesību normas piemērošanu.

87. Tādējādi pamatojuma aizstāšanas risks (ko cenšas novērst judikatūra par tiesiskuma pārbaudi) nepastāv[54], ja Vispārējā tiesa konstatē, ka iepriekš minētie objektīvie vai subjektīvie nosacījumi nav izpildīti.

88. Šie apsvērumi liek man apstiprināt, ka Vispārējā tiesa varēja pārbaudīt strīdīgā lēmuma tiesiskumu, lai gan administrācija nebija iepriekš informēta par 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu spēkā neesību.

89. Vispārējai tiesai bija jāievēro 2022. gada 16. maija sprieduma atpakaļejošais spēks, lai no juridiskā skatpunkta konstatētu apstākļus, kas "pastāvēja" strīdīgā lēmuma pieņemšanas brīdī. To nedarīdama, tā sagrozīja faktus.

90. Manis piedāvātais risinājums atbilst šīs lietas konkrētajiem apstākļiem. Neuzskatu, ka šī apelācijas tiesvedība dod iespēju atrisināt *šķietamo* pretrunu starp Tiesas spriedumiem attiecībā uz tiesiskuma pārbaudes robežām[55]. Ja būtu jādod priekšroka vienam no judikatūras virzieniem, uzskatu, ka vajadzētu vispārināt spriedumā *Galp Energía España* izstrādāto judikatūru.

[52] Spriedums, 1986. gada 7. maijs, *Rihoux* u.c./Komisija (52/85, EU:C:1986:199), 12. punkts un tajā minētā judikatūra.

[53] Spriedums, 1978. gada 16. marts, *Ritter von Wüllerstorff* un *Urbair*/Komisija (7/77, EU:C:1978:68), 8. punkts.

[54] Skat. 41. zemsvītras piezīmi. Tādējādi Vispārējā tiesa tikai izvērtētu to, vai pieteikums par nepamatoti izmaksāto summu atgūšanu jaunā un būtiskā fakta dēļ joprojām ir likumīgs, un tas atbilst tiesiskuma pārbaudes būtībai.

[55] Skat. šo secinājumu 31., 42., 43. un 44. zemsvītras piezīmi.

91. Tātad otrā apelācijas sūdzības pamata pirmā daļa jāapmierina. Ja Tiesa tam piekristu, pārējās šī otrā pamata daļas nebūtu jāizskata. Katrā ziņā tās izskatīšu pakārtoti.

3. Otrā apelācijas sūdzības pamata otrā daļa

92. AL pārmet Vispārējai tiesai kļūdu, jo tā nosprieda, ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi radīja tiesiskas sekas no 2013. gada janvāra. Viņš uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma pasludināšanas dienā jau bija skaidrs, ka šie lēmumi bija absolūti spēkā neesoši un līdz ar to nekad nebija radījuši nekādas tiesiskas sekas.

93. AL kritizē interpretāciju, kuru Vispārējā tiesa sniegusi piemērojamajām Rumānijas tiesībām ne tikai attiecībā uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumu spēkā esību, bet arī netieši attiecībā uz aprūpes audžuģimenē iedarbību laikā [56].

94. Lai gan AL šajā otrā pamata daļā vismaz nepārprotami nenorāda uz Rumānijas tiesību aktu *sagrozīšanu*, uzskatu, ka šāda kritika netieši un loģiski izriet no apelācijas sūdzības pamata pirmās daļas.

95. Pastāv cieša saikne starp "faktu", kura sagrozīšanu pārmet AL (2022. gada 16. maija sprieduma esamība), un piemērojamajām "tiesībām" (tiesiskas sekas, ko šis spriedums rada attiecībā uz 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumiem) [57].

96. Apelācijas sūdzības otrā pamata otro daļu noraidot kā nepieņemamu tikai tā iemesla dēļ, ka AL, to formulējot, nav lietojis jēdzienu "sagrozīšana", tiktu pieļauts pārmērīgs formālisms. Lai novērtētu, vai tas ir noticis saistībā ar Rumānijas tiesību aktiem, pietiek ar to, ka tiek pārbaudīts, vai ir izpildītas prasības, kas jau aprakstītas iepriekšējos šo secinājumu punktos [58].

97. Saskaņā ar Vispārējās tiesas viedokli tiesības ir sagrozītas, kad "Vispārējā tiesa ir veikusi vērtējumu, kas acīmredzami ir pretrunā šo tiesību aktu noteikumu saturam, vai [..] ir piešķīrusi piemērojamību, kādas tiem acīmredzami nav" [59].

98. Konkrētāk, saistībā ar apelācijas sūdzību "Tiesai ir pilnvaras pārbaudīt, visupirms, vai Vispārējā tiesa, pamatojoties uz tai iesniegtajiem dokumentiem un citiem materiāliem, nav sagrozījusi attiecīgo valsts tiesību normu formulējumu vai uz tām attiecināmo valsts tiesu judikatūru, vai arī ar tām saistītās tiesību doktrīnas publikācijas, pēc tam – vai Vispārējā tiesa, ņemot vērā šos elementus, nav veikusi konstatējumus, kas acīmredzami ir pretrunā to saturam, un, visbeidzot, vai Vispārējā tiesa, veicot visu elementu vērtējumu nolūkā konstatēt attiecīgo valsts tiesību normu saturu, nav atzinusi viena no šiem elementiem piemērojamību, kas tam nepienākas, ņemot vērā pārējos elementus, ciktāl tas acīmredzami izriet no lietas materiāliem" [60].

[56] Civildienesta noteikumu VII pielikuma 2. panta 2. punkta pēdējā daļa saista tiesības uz apgādājamā bērna pabalstu ar "pienākum[u] uzturēt atbilstoši *tiesas lēmumam, kas balstīts uz dalībvalsts tiesību aktiem par mazgadīgo aizsardzību*" (mans izcēlums). Šajā lietā aprūpi audžuģimenē reglamentē Rumānijas tiesību akti, un strīds ir par šī pasākuma *iedarbību laikā*, kas ietekmē tiesības uz bērna pabalstu.

[57] Šajā ziņā skat. apelācijas sūdzības 19. punkta pirmo teikumu.

[58] Šo secinājumu 37. punkts.

[59] Spriedums, 2017. gada 9. novembris, *TV2/Danmark*/Komisija (C-649/15 P, EU:C:2017:835), 52. punkts.

[60] Spriedums, 2024. gada 12. septembris, *Anglo Austrian AAB*/ECB un *Far-East* (C-579/22 P, EU:C:2024:731), 86. punkts.

99. Tādēļ Vispārējai tiesai ir pienākums "pārbaudīt visu informāciju", kas pienācīgi iekļauta lietas materiālos, lai katram no tajā ietvertajiem elementiem piešķirtu atbilstošu tvērumu "attiecībā pret pārējiem".

100. Šajā lietā Vispārējai tiesai, "pamatojoties uz tai iesniegtajiem dokumentiem un citiem pierādījumiem", precīzi bija jānosaka aprūpes audžuģimenē *ilgums*. Lai to izdarītu pareizi, bija jāizvērtē *visi lēmumi, kurus šajā ziņā bija pieņēmusi Rumānija*, tostarp 2022. gada 16. maija spriedums, un to savstarpējā saikne.

101. Jau izklāstīto iemeslu dēļ Vispārējā tiesa, atzīstot, ka 2013. gada 30. janvāra valsts lēmumi radīja tiesiskas sekas no 2013. gada janvāra, piešķīra tiem nozīmi, kāda tiem nepiemita tiesību sistēmā, saskaņā ar kuru tie tika pieņemti.

102. Tā rezultātā tika acīmredzami kļūdaini novērtēts aprūpes audžuģimenē ilgums saskaņā ar Rumānijas tiesību aktiem. Šis vērtējums kļūdaini un tieši ietekmēja Civildienesta noteikumu 85. panta piemērošanu [61].

103. Līdz ar to uzskatu, ka jāapmierina arī apelācijas sūdzības otrā pamata otrā daļa.

4. Apelācijas sūdzības otrā pamata trešā daļa

104. Ņemot vērā manis piedāvāto risinājumu attiecībā uz apelācijas sūdzības otrā pamata pirmo un otro daļu, par trešo daļu nebūtu jālemj. Tomēr to izskatīšu gadījumam, ja Tiesa paustu citu nostāju.

105. Šajā apelācijas sūdzības otrā pamata daļā AL gandrīz burtiski atkārto Vispārējā tiesā izvirzītos pamatus [62], neiekļaujot argumentāciju, kurā tieši identificēta pārsūdzētajā spriedumā pieļautā tiesību kļūda.

106. Šādos apstākļos otrā pamata trešā daļa neatbilst Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 169. panta prasībām, un tādēļ jāuzskata par nepieņemamu.

107. Kopumā ierosinu Tiesai apmierināt apelācijas sūdzības otrā pamata pirmo un otro daļu un atcelt attiecīgos Vispārējās tiesas sprieduma punktus.

VI. Par prasību Vispārējā tiesā

108. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmo daļu, ja Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu, tā var pati taisīt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma taisīšanai Vispārējā tiesā.

109. Tā kā mans vērtējums ir ierobežots un attiecas tikai uz otro apelācijas sūdzības pamatu, es nevaru ierosināt Tiesai pieņemt galīgo spriedumu šajā lietā.

[61] Skat. šo secinājumu 55. zemsvītras piezīmi.

[62] Apelācijas sūdzības 21. un 22. punkts ir identiski Vispārējai tiesai iesniegtā replikas raksta 46. un 47. punktam. Apelācijas sūdzības 20. punktā AL pārmet Vispārējai tiesai vienīgi noteikuma par formas līdzvērtību neievērošanu, neizklāstot papildu argumentāciju, lai konkrēti apstrīdētu pārsūdzētajā spriedumā sniegto Vispārējās tiesas pamatojumu.

110. Tomēr tas būtu iespējams, ja runa būtu tikai par šo pamatu, nevis par lietas nodošanu atpakaļ Vispārējai tiesai sprieduma taisīšanai, jo iepriekš izklāstītie apsvērumi viennozīmīgi noved pie strīdīgā lēmuma atcelšanas.

VII. Tiesāšanās izdevumu atlīdzināšana

111. Šo pašu iemeslu dēļ man nav jāspriež par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu.

VIII. Secinājumi

112. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ierosinu Vispārējai tiesai apmierināt apelācijas sūdzības par Vispārējās tiesas 2024. gada 10. aprīļa spriedumu AL/Komisija (T-50/22, EU:T:2024:220) otro pamatu un atcelt šī sprieduma daļu, uz kuru tā attiecas.